

[Elbæk-Jessen.]

i alle Befolkningslag og mest vel blandt de fattige, har givet smukke Resultater. En bedre social Forstaaelse har ogsaa haft sin store Betydning. Den Mentalitetsændring, der var nødvendig, er sket; det ubegrænsede, meningsløse Drikkeri er sat paa Plads.

I min Ungdom var det Skik, at Mænd og unge, naar de kom ud til Marked eller til Fest, drak sig plakatfulde, det var en Selvfølge, og de, der holdt sig ædru, var kun regnet for halve Karle og for Undermaalere. Det var ikke alene til Gilde, der blev drukket tæt. I hvert Fald paa Landet var mange Landarbejdere og andre betydelig forfaldne til Drik, til Skade for dem selv, deres Hjem og deres Familie.

Hvordan den almindelige Tankegang var, vil jeg nævne et Eksempel paa, et Eksempel, der viser, hvor let en Mand kunde blive ødelagt netop paa Grund deraf. Da vor By fik den første gaaende Landpost, var alle Beboerne saa glade ved ham og saa gæstfri, at hvert Sted han kom ind, skulde han have en Snaps Brændevin, og var Manden eller Konen i Huset ikke til Stede, saa stod Snapsen opskænket, saa at Postbudet ikke skulde miste den daglige Opstrammer paa sin anstrengende Tur rundt i Sognet. Resultatet af denne Venlighed over for Landpostbudet viste sig ret hurtigt; i Løbet af faa Aar var Manden saa forfalden, at han undertiden tabte Postsagerne. Alt for tidligt maatte han tage sin Afsked fra sin Gerning, og det var haardt for Hustru og Børn. Men der var sikkert ikke mange af de venligt sindede Beboere, der følte, at de havde nogen Skyld i Katastrofen. Et stort Parti agiterede dengang med, at den fattige Mands Snaps ikke maatte røres. Her er et Sted, hvor Oplysningsarbejde baade fra Afholdsfolkernes Side og fra almindelig folkeoplysende Side har gjort sin Nytte. Ja, vi fik et smukt Bevis paa Mentalitetsændringen netop under Forhandlingen her, da den ærede socialdemokratiske Ordfører Hr. Hans Rasmussen citerede en Udtalelse fra Direktøren for Bryggeriet „Stjernen“, der gik ud paa, at Direktøren hellere saa en Mælkevogn køre ind paa en Arbejdsplads end en Ølvogn. Jeg synes, at det er netop et smukt Bevis for Mentalitetsændringen og den ændrede sociale Forstaaelse af den Betydning, Ædrueligheden har.

Men ogsaa Spiritusskatten har haft stor Betydning, og en Følge af den bedre Forstaaelse af Ædruelighedens Betydning er det, at vi har faaet en bedre og mere ordnet Beværterlovgivning, idet hele Spørgs-

maalet her er en virkelig Samfundssag, og det Fremskridt, der er naaet her ved Hjælp af Lovgivningen, skal udvikles og forbedres. Og naar Rigsdagen nu skal vedtage Ændringer i Beværterloven, maa det være til Ædruelighedens Fremme og ikke for at tækkes Spirituskapitalen. Der skal paa det Omraade, her er Tale om, lovgives med Samfundets Vel for Øje, ikke for at tjene private Interesser.

Forslaget om Beværtning og Gæstgiveri samt Handel med stærke Drikke har den højtærede Handelsminister udarbejdet paa Grundlag af en Kommissionsbetænkning. Det er for øvrigt en meget interessant og meget lærerig Betænkning. Kommissionen, der var ret alsidig sammensat, har gennemdrøftet Spørgsmaalet og endelig stillet Forslag, som Ministeren har fulgt. Det er ret rimeligt set fra Ministerens Synspunkt. Naar vi andre nu her paa Rigsdagen skal tage Standpunkt til Spørgsmaalet, om Lovforslaget skal fremmes, vil mit og mit Partis Standpunkt være det, som jeg atter ønsker at fremhæve, at skal der lovgives paa det Omraade, maa Formaalet være at fremme Ædrueligheden i Almindelighed, og gaar Lovforslaget ikke ud paa det, er vi Modstandere af det.

Det vilde føre for vidt at komme ind paa alle de Ændringer, der er foreslaaet, og det er ogsaa unødvendigt, da en Række af dem er gode og kan betegnes som Forbedringer set fra nævnte Synspunkt. Det gælder Bestemmelsen i § 5 om Forhøjelsen af Gebyret for at erhverve Bevilling. Det gælder Bestemmelserne om Kommuneafstemning, saaledes som de nu er formet, og hvorefter Kommunalbestyrelserne faar større Myndighed til at lukke enkelte angivne Spiritusbeværtninger før den almindelige Lukketid. Det gælder de noget skærpede Regler for Forhandling og Fordeling af stærke Drikke. Det gælder de skærpede Regler i § 9 om handlende, der driver Smugkroer. Det at drive Smugkroer er set fra et erhvervmæssigt Synspunkt meget ukollektialt over for andre Beværtninger, og set fra et Ædruelighedssynspunkt er Smugkroevæsen et Svaghedstegn, som bør bekæmpes med alle Midler. Jeg kan for øvrigt give Tilslutning til det ærede Medlem Hr. Jensen (Gørding), naar han talte om et Ædruelighedspoliti. Det er muligt, at vi bør gaa saa vidt for at faa ordnede Forhold at indføre et Ædruelighedspoliti i Lighed med det Færdspoliti, vi nu har. Det er muligt, at netop et Ædruelighedspoliti vil føle Ansvar et større, men i hvert Fald, alle Midler maa tages i Brug for at bekæmpe